

Přihláška: 25. ústecké kolokvium
Reformace v německojazyčných oblastech
českých zemí (1517–1945)

Ústí nad Labem 18.–19. května 2017

Ústav slovansko-germánských studií FF UJEP

Katedra historie FF UJEP

Muzeum města Ústí nad Labem

Společnost pro dějiny Němců v Čechách

Jméno a příjmení:

Tituly a predikáty:

Adresa (soukromá nebo instituce):

Tel. / mail:

Název příspěvku:

Požadavky na technické vybavení:

Možnosti ubytování budou přihlášeným účastníkům zaslány, zajistí si je však sami.

dne

podpis

Přihlášku a témata referátů zašlete prosím
nejpozději do 31. prosince 2016 na adresu
ÚSGS FF UJEP, Pasteurova 13, 400 96 Ústí nad Labem,
e-mail: usgs@ujep.cz
Tel. (+420) 475 286 423

Call for papers

V roce 2017 uplyne půl tisíciletí do okamžiku, kdy Martin Luther přibil na vrata wittenberského zámeckého kostela svých 95 tezí, v nichž kritizoval mimo jiné prodej odpustků. Zahájil tak církevní reformaci. Myšlenky německé reformace dalekosáhle ovlivnily i české země a našly ohlas zejména mezi zdejšími německojazyčným obyvatelstvem. Luther ovšem brzy vyvolal také zájem spektra českých nekatolických konfesí, zvláště poté, když se ve své lipské disputaci s Dr. Eckem (1619) jednoznačně přiznal k návaznosti na Husa. Tím byl položen základ k rozmanitým interakcím mezi českým náboženským prostředím a německou reformací, která se v průběhu 16. století rovněž diferencovala na různé směry a hnutí.

První okruh témat chystané konference se bude týkat nejstarších etap reformačního vývoje a zahrne dobu od Lutherova vystoupení do roku 1620. V úvahu připadá řada námětů, vyplývajících z obousměrné komunikace německého i českého nábožensko-politického, technického i ekonomického prostředí. Ta významně ovlivnila pohled na minulost i hodnocení různých sfér současného každodenního života a projevila se ve školním vzdělávání, v hudbě, literatuře, divadle, výtvarném umění i architektuře. V té době se luterství, které Ferdinand I. nechtěl tolerovat, postupně etablovalo mezi konfesemi v Českém království a vyvíjí se zejména za podpory sousedního Saska. Vstupuje do interakce nejen s utrakvisty a rovněž pronásledovanou Jednotou bratrskou, ale i s katolickou církví.

Po vydání tolerančního patentu 1781 se postupně nekatolické konfese začaly různými cestami vracet do každodenního života obyvatel, do konce 19. století se vytvořily plně funkční struktury těchto církví. Neminula je také politizace a nacionalizace – na tomto místě lze jmenovat extrémní hnutí Pryč od Říma Georga Schönerera. Otázky, jež se zde nabízejí, se týkají různých forem nekatolických konfesí v rámci zdejšího německojazyčného obyvatelstva, jedná se o budování struktur, přeshraniční inspiraci a pomoc z Německa, dále role osobností, ohlasu v umění a projevy a dopady politicko-nacionální instrumentalizace.

První světová válka a následný vznik Československé republiky logicky znamenal i změny ve fungování německých evangelíků. Jednak došlo ke strukturálním změnám z hlediska začlenění církví do státního systému,

řešena musela být i otázky loajality a také nově vztah k českým evangelíkům. Na konci existence republiky se pak otázka loajality objevuje znovu nejprve při ohrožení a následné likvidaci státu. Konec války v roce 1945 pak spolu s nuceným vysídlením německé menšiny přináší i konec existence německých evangelíků ve zdejších zemích. Zde se nabízejí okruhy vztahující k uvedeným novým tématům, přetrvávajícím schémátům (rezidua Pryč od Říma, formy trvající podpory z německé sesterské evangelické církve, proměna vztahu k českým evangelíkům a jejich institucím. Dále pak rozdílné přístupy k nastupujícímu a přicházejícímu nacismu, role osobností obecně.

Samostatnou sekci by měl tvořit otázky týkající se reflexe osobnosti Martina Luthera ve sledovaném prostoru a času.

Konference svými tématy nesměřuje na „zelenou louku“, většina otázek již byla v nějaké podobě řešena a výstupy publikovány. Bylo by proto dobré, kdyby se referáty zaměřily na potenciálně přehlédnuté kontexty, přeshraniční komparaci či nové interpretace daného. Akcentovaná by měly být nejen konfrontace, ale i spolupráce s jinými konfesemi, zejména katolíky. Vítaná budou i témata mezioborová. Vyzýváme tedy referenty k projevům vlastní invence.

Za pořadatele: *Kristina Kaiserová, Jana Hubková a Martin Veselý*